

Sygn. akt: I Ns 534/19 (I Ns 171/20)

POSTANOWIENIE

Dnia 08 lutego 2022 r.

Sąd Rejonowy w Giżycku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Janusz Supiński

Protokolant: Katarzyna Kucharska

po rozpoznaniu w dniu 18.01.2022 r. w Giżycku na rozprawie

sprawy z wniosku P. W., J. S.

o stwierdzenie nabycia spadku po J. W.

1. **Stwierdza, że spadek po J. W.**

zmarłym dnia 20.08.2019 r. w G.

ostatnio stale zamieszkałym w G.

na podstawie testamentu holograficznego z dnia 15.06.2015r. oraz ustawy

z dobrodziejstwem inwentarza nabyli:

- **kuzyn J. S. s. F. i F. w 176625/195552 części**
- **bratanica E. B. c. E. i I. w 6309/195552 części**
- **bratanek T. W. s. E. i I. w 6309/195552 części**
- **syn bratanka P. W. s. L. i M. w 2103/195552 części**
- **syn bratanka R. W. s. L. i M. w 2103/195552 części**
- **córka bratanka A. K. c. L. i M. w 2103/195552 części.**

2. Ustala, że zainteresowani ponoszą koszty postępowania we własnym zakresie.

3. Nakazuje pobrać na rzecz Skarbu Państwa (kasa Sądu Rejonowego w Giżycku) od:

- a) wnioskodawcy J. S. kwotę 1.726,40 zł
- b) uczestniczki postępowania E. B. kwotę 125,96 zł
- c) uczestnika postępowania T. W. kwotę 125,96 zł
- d) wnioskodawcy P. W. kwotę 41,99 zł
- e) uczestnika postępowania R. W. kwotę 41,99 zł
- f) uczestniczki postępowania A. K. kwotę 41,99 zł

tytułem zwrotu wydatków poniesionych tymczasowo ze środków Skarbu Państwa.

Sygn. akt I Ns 534/19 (I Ns 171/20)

UZASADNIENIE

Wnioskodawca – P. W. – wniósł o stwierdzenie nabycia spadku po J. W. na podstawie ustawy.

Wnioskodawca – J. S. – wniósł o stwierdzenie nabycia spadku po J. W. na podstawie testamentu.

Postanowieniem z dnia 27.05.2020r. obie w/w sprawy zostały połączone do wspólnego rozpoznania.

Sąd ustalił co następuje:

Spadkodawca J. W. zmarł w dniu 20.08.2019 r. w G.. Ostatnio stale zamieszkiwał w G.. W chwili śmierci był osobą rozwiedzioną, bezdzietną. Rodzice spadkodawcy zmarli przed nim. Posiadał trzech braci:

- E. W. (1), zmarłego w roku 2009r, pozostawiając troje dzieci E. B., T. W. i L. W., który zmarł w roku 2013 pozostawiając troje dzieci: R. W., P. W. i A. K.
- E. W. (2), zmarłego przed rokiem 2009, bezdzietnego
- S. W., zmarłego przed spadkodawcą, bezdzietnego.

Spadkodawca pozostawił dwa testamenty: z dnia 28.10.2013r. i 15.06.2015r. Oba testamenty spadkodawcy zawierają rozrządzenie testatora na wypadek śmierci, obejmujące jedynie lokal mieszkalny, należący do J. W.. W obu testamentach wskazano jako spadkobiercę J. S..

Żaden ze spadkobierców (ani testamentowych ani ustawowych) nie składał oświadczeń o przyjęciu bądź odrzuceniu spadku. Żadna z w/w osób nie była uznana przez sąd za niegodnego dziedziczenia, ani nie zrzekała się dziedziczenia.

dowód: zapewnienie spadkowe k 69

akty stanu cywilnego k 3, 8, 51, 66

testament k 51

W skład spadku po J. W. wchodzi lokal mieszkalny położony w G. ul. (...) o wartości 196.250 zł oraz udział do 1/3 części w nieruchomości położonej w miejscowości J. gmina K. o wartości 21.030 zł.

dowód: odpis kw k 96-101

opinia biegłej K. P. k 116-217

Sąd zważył co następuje:

Bezspornym w sprawie jest ustalony stan faktyczny. Wynika on bowiem tak z dokumentów, w szczególności aktów stanu cywilnego, jak i twierdzeń zainteresowanych.

W tej sytuacji bezspornym jest, że spadkodawca pozostawił dwie nieruchomości, zaś rozrządzeniem testamentowym objął jedynie jedną z nich tj. lokal mieszkalny.

Zgodnie z art. 926 kc powołanie do spadku wynika z ustawy albo z testamentu. Dziedziczenie ustawowe co do całości spadku następuje wtedy, gdy spadkodawca nie powołał spadkobiercy albo gdy żadna z osób, które powołał, nie chce lub nie może być spadkobiercą. Z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, dziedziczenie ustawowe co do

części spadku następuje wtedy, gdy spadkodawca nie powołał do tej części spadkobiercy albo gdy którakolwiek z kilku osób, które powołał do całości spadku, nie chce lub nie może być spadkobiercą.

„Dziedziczenie, jako takie, ma za przedmiot zawsze całość spadku, natomiast nie jest konieczne, aby całość spadku była dziedziczona na podstawie takiego samego tytułu powołania do spadku. Z treści art. 926 § 3 oraz z art. 959 KC wynika, że na podstawie testamentu może dojść do dziedziczenia całości albo jedynie części spadku, a tym samym, że możliwe jest dziedziczenie po danym spadkodawcy częściowo na podstawie ustawy, a częściowo na podstawie testamentu. Polski system prawny nie przejął zatem znanej z prawa rzymskiego zasady *nemo pro parte testatus, pro parte intestatus decedere potest*. Spadkobiercą ustawowym i testamentowym może być ta sama osoba, ponieważ powołanie do części spadku w testamencie nie pozbawia spadkobiercy ustawowego powołania do dziedziczenia z ustawy, chyba że testator w testamencie taką możliwość wyłączy (E. Niezbecka, w: Kidyba, Komentarz KC, t. IV, 2015, s. 52; podobnie J. Ciszewski, J. Knabe, w: Ciszewski, Komentarz KC, 2014, s. 1562) [...] Powołanie w testamencie spadkobiercy co do części spadku oznacza powołanie do części ułamkowej spadku (zob. m.in. E. Niezbecka, w: Kidyba, Komentarz KC, t. IV, 2015, s. 52; J. Kremis, w: Gniewek, Machnikowski, Komentarz KC, 2014, s. 1679; E. Skowrońska-Bocian, J. Wierciński, w: Gudowski, Komentarz KC, t. IV, 2013, s. 51). Testator jest władny autonomicznie określić zakres spadku, którym chce rozrządzić poprzez testament. Spadkobierca może zatem dziedziczyć spadek albo w całości, albo w ułamkowej części (np. 3/5 spadku). W prawie polskim dopuszczalne jest powołanie spadkobiercy lub spadkobierców jedynie do całego spadku albo do jego ułamkowej części, a nie do dziedziczenia poszczególnych składników spadku (zob. post. SN z 19.10.2000 r., II CKN 505/00, L.; post. SN z 8.9.1975 r., III CRN 218/75, OSNCP 1976, Nr 9, poz. 200; post. SN z 16.4.1998 r., I CKU 20/98, L.) [...] Pierwszeństwo ustawodawca przyznaje dziedziczeniu testamentowemu. Istotne jest, aby na moment otwarcia spadku istniał ważny testament, z którego wynika powołanie do dziedziczenia jedynie części spadku i który nie został odwołany w zakresie ustanowienia spadkobiercy. Dziedziczenie ustawowe co do części spadku nastąpi wówczas, gdy nie doszło do skutecznego ustanowienia w testamencie spadkobierców co do całości spadku albo też osoby powołane z testamentu nie chcą lub nie mogą dziedziczyć i nie ustanowiono dla nich substytutów na podstawie art. 963–964 KC” [tak M. G. (red.), Kodeks cywilny. Tom III. Komentarz. Art. 627–1088. Wyd. 3, W. 2022}.

Na gruncie niniejszej sprawy wskazać zatem należy, że skoro spadkodawca zawarł w obu testamentach jednobrzmiące rozrządzenie, w którym powołał do spadku w zakresie nieruchomości lokalowej wnioskodawcę J. S., zaś oba testamenty J. W. nie zawierają rozrządzenia co do drugiej z nieruchomości, to zachodzi dziedziczenie częściowo testamentowe i częściowo ustawowe. I tak udział spadkowy J. S. został ustalony w postaci ułamka, gdzie w liczniku znajduje się wartość lokalu mieszkalnego położonego w G., zaś w mianowniku – łączna wartość spadku pozostawionego przez J. W.. Podstawą zaś dziedziczenia J. S. jest testament późniejszy, czyli z dnia 15.06.2015r. Z kolei pozostała część spadku tj. udział spadkodawcy w nieruchomości położonej w J. podlega dziedziczeniu ustawowemu. Znajdą zatem zastosowanie przepisy art. 932 § 4 i 5 kc, przy dostrzeżeniu oczywiście, że w dniu otwarcia spadku żaden z braci spadkodawcy już nie żył, a jedynie E. W. (1) pozostawił zstępnych E. B. i T. W.. Trzecie dziecko E. W. (1) wprawdzie również w dacie otwarcia spadku nie żyło, ale pozostawiło swoich zstępnych – R. W., P. W. i A. K.. Umożliwiło to ustalenie udziałów spadkobierców ustawowych J. W., oczywiście z uwzględnieniem faktu ich dziedziczenia jedynie części spadku. W efekcie dokonania obliczeń matematycznych i sprowadzenia ułamków do wspólnego mianownika, Sąd, na podstawie art. 926 § 3 kc, art. 932 § 4 i 5 kc, orzekł jak w pkt 1 postanowienia.

O kosztach postępowania Sąd orzekł po myśli art. 520 § 1 kpc. Jednocześnie, mając na uwadze fakt wydatkowania w toku postępowania ze środków budżetowych kwoty 2.104,29 zł na pokrycie kosztów sporządzenia opinii przez biegłą K. P. (2), należało rozliczyć tę sumę. Zgodnie bowiem z dyspozycją art. 113 ust. 1 Ustawy z dnia 28.07.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2010, Nr 90, poz.594), kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu. Działając na tej podstawie Sąd obciążył zainteresowanych obowiązkiem zwrotu na rzecz Skarbu Państwa kwoty 2.104,29 zł rozkładając ją stosunkowo adekwatnie do udziału poszczególnych osób w spadkobranii.